



Отримано: 2 червня 2026 р.

Прорецензовано: 12 червня 2026 р.

Прийнято до друку: 20 червня 2026 р.

Email: oshym@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4638-843X>

Email: levishchenko.mariia@lth.kpi.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9678-6575>DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2026-30\(98\)-151-154](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2026-30(98)-151-154)Шум О. В., Левіщенко М. С. Сучасні інтерактивні ресурси для забезпечення ефективної іншомовної підготовки здобувачів освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»* : серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2026. Вип. 30(98). С. 151–154.

УДК: 81'243:378.147

Шум Ольга Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
кандидат філологічних наук, старший викладач,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Левіщенко Марія Сергіївна,
кандидат філологічних наук, старший викладач,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Стаття присвячена аналізу можливостей та механізмів інтеграції технологій штучного інтелекту в освітній процес з метою інтенсифікації іншомовної підготовки студентів, зокрема професійного спрямування. У дослідженні розглянуто теоретичні підходи вітчизняних та закордонних дослідників до трансформації лінгвістичної освіти під впливом ШІ. Особливу увагу приділено функціоналу та дидактичному потенціалу сучасних цифрових ресурсів, а саме: Rosh.ai (автоматизована адаптація текстів і генерація вправ), Site123 (створення персоналізованих навчальних хабів), Trello (візуальне структурування завдань) та Talkpal.ai (інтерактивні розмовні практики на базі GPT). У розвідці описано результати експериментального впровадження голосового ШІ-тренажера у самостійну роботу студентів. На основі отриманих даних доведено, що регулярна взаємодія у системі «студент – ШІ» забезпечує високий рівень персоналізації, надає миттєвий зворотний зв'язок, розвиває автономію здобувачів освіти та суттєво знижує мовний бар'єр. Водночас наголошено на провідній ролі викладача як координатора цього процесу. Важливо розуміти, що ШІ не замінює педагога, а слугує інструментом для розширення дидактичних можливостей. Викладач має трансформувати свою роль від транслятора знань до фасилітатора, який навчає студентів критично аналізувати згенерований контент та використовувати його як основу для власної творчості. Такий підхід забезпечує гармонійне поєднання передових технологій із гуманістичними цінностями сучасної вищої освіти. Перспективи подальших розвідок полягають у розробці комплексних методичних рекомендацій щодо ефективного використання штучного інтелекту із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності та цифрової відповідальності.

Ключові слова: штучний інтелект, іншомовна підготовка, мова професійного спрямування, самостійна робота, академічна доброчесність.

Olha Shum,
candidate of philological sciences,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
candidate of philological sciences, senior lecturer,
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Mariia Levishchenko,
candidate of philological sciences, senior lecturer,
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

MODERN INTERACTIVE RESOURCES FOR PROVIDING EFFECTIVE FOREIGN LANGUAGE TRAINING FOR STUDENTS

The following article examines possibilities and mechanisms of integrating AI technologies into the educational process in order to intensify foreign language training of students, in particular, professional orientation. The study considers theoretical approaches of domestic and foreign researchers to the transformation of linguistic education under the influence of AI. Particular attention is paid to the functionality and didactic potential of modern digital resources, namely: Rosh.ai, Site123, Trello and Talkpal.ai. The study describes the results of the experimental implementation of a voice AI simulator. It is proven that regular interaction in the “student – AI” system provides a high level of personalization, provides instant feedback, develops the autonomy of education seekers and significantly reduces the language barrier. The leading role of the teacher as the coordinator of this process is emphasized. It is important to understand that AI does not replace the teacher, but serves as a tool for expanding didactic opportunities. This approach ensures a harmonious combination of advanced technologies with the humanistic values of modern higher education. However, the prospects for further research lie in the development of comprehensive methodological recommendations for the effective use of artificial intelligence with strict adherence to the principles of academic integrity and digital responsibility.

Keywords: artificial intelligence, foreign language training, language of professional orientation, independent work, academic integrity.

Постановка проблеми. Іншомовна підготовка здобувачів освіти є комплексним, багаторівневим процесом, який під впливом стрімкого розвитку та загальної доступності технологій зазнає швидкої трансформації. Сучасні освітні реалії вимагають від педагогів оперативного реагування на нові виклики. Зокрема, традиційні та новітні методики викладання сьогодні дедалі частіше збагачуються й урізноманітнюються завдяки інтеграції елементів штучного інтелекту (ШІ). Сьогодні додатки на базі ШІ відіграють критично важливу роль у мовній підготовці студентів, особливо коли йдеться про вивчення мови професійного спрямування. Їхня значущість зумовлена такими факторами: 1) моделювання професійного контексту; 2) тренажер для професійної комунікації; 3) економія часу та персоналізація. **Метою нашого дослідження** є розгляд сучасних розробок на базі ШІ, придатних для використання в освітніх цілях, а також аналіз механізмів взаємодії у системі «студент – ШІ», спрямованих на підвищення якості та ефективності здобуття професійних знань.

Питанню вивчення штучного інтелекту в іншомовній підготовці присвятили свої розвідки чимало як вітчизняних, так і закордонних дослідників, зокрема Г. Андросюк, А. Банарцева, Н. Бостром, І. Жукевич, О. Зубенко, М. Кадемія, О. Муравйова, Д. Маркоф, Л. Подворна, О. Сидоренко, О. Спірічева, І. Удовенко, М. Форд, Т. Цепко та ін.

Виклад основного матеріалу. Використання технологій штучного інтелекту у процесі навчання іноземних мов, на думку І. Удовенко, Л. Подворної та О. Муравйової, відкриває новий етап розвитку сучасної освіти. Інтелектуальні системи стають не просто технічними інструментами, а педагогічними партнерами, здатними забезпечувати адаптивність, персоналізацію, інтерактивність, а також надають миттєвий зворотний зв'язок у процесі навчання. Завдяки цим технологіям здобувачі освіти отримують можливість практикувати мову в індивідуальному темпі, вдосконалювати вимову, граматику, розширювати словниковий запас, розвивати навички комунікації та критичного мислення. Разом із тим дослідниці зауважують, що ефективність застосування ШІ безпосередньо залежить від педагогічної компетентності викладача, його здатності інтегрувати цифрові інструменти в освітній процес із дотриманням принципів гуманізму, академічної доброчесності та педагогічної доцільності. Викладач має виступати посередником між технологією та особистістю студента, спрямовуючи використання ШІ не на механічне виконання завдань, а на розвиток самостійності, творчості та рефлексії. Особливу увагу слід приділяти формуванню культури цифрової відповідальності, що передбачає усвідомлене, етичне та критичне ставлення до результатів, які генерують інтелектуальні системи (Удовенко, Подворна & Муравйова, 2026: 118).

У розвідці Г. Андросюк, О. Сидоренко та Т. Цепко підкреслено, що використання ШІ в навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти є одним із основних чинників трансформації сучасного освітнього процесу. Систематизація сучасних тенденцій засвідчує перехід від фрагментарного використання цифрових інструментів до їх упровадження в усі ланки освітнього процесу, що забезпечує персоналізацію навчання, оперативний зворотний зв'язок і розширення дидактичних можливостей (Андросюк, Сидоренко & Т. Цепко, 2026: 17).

На думку О. Зубенко, використання ШІ на заняттях із вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти дозволяє створити заняття більш наочні та цікаві, підвищує інтенсивність навчального процесу, формує мотивацію до пізнавальної діяльності, активізує розумові здібності, залучає до роботи пасивних студентів, формує абстрактне та логічне мислення та сприяє індивідуалізації та інтенсифікації навчання через самостійну роботу з цифровими ресурсами (Зубенко, 2023: 80).

Дослідниці І. Жукевич та О. Спірічева зазначають, що дослідження впливу інструментів ШІ на розвиток мовленнєвих навичок є важливим з кількох причин: 1) це може допомогти краще розуміти, як ШІ може покращити процес вивчення мов; 2) це може допомогти розробити ефективніші методи навчання, які інтегрують інструменти ШІ; 3) це може допомогти подолати деякі з проблем, пов'язані з традиційними методами навчання іноземних мов, наприклад, обмежену доступність до кваліфікованих викладачів та високу вартість навчання (Жукевич & Спірічева, 2024: 53).

Сучасний стан розвитку технологій давно мотивує викладачів послуговуватися різноманітними ресурсами, щоб не лише урізноманітнити навчальний процес та зацікавити студентів, а й економити час на підготовку до занять. Якщо ще донедавна достатньо було включити до переліку вправ інтерактивні ігри чи квізи, то сьогодні вони вже стали звичними і здобувачі освіти потребують інноваційних завдань, часто на основі ШІ. Проте *ChatGPT*, *Claude AI* чи *Gemini* вже дещо обмежують можливості, хоча і можуть використовуватися, зокрема під час самоосвіти. У своєму дослідженні ми розглядаємо функціонал ресурсів *Roshi.ai*, *Site123*, *Trello* та *Talkpal.ai*, а також аналізуємо їхні можливості для іншомовної підготовки студентів, зокрема напрямків підготовки з психології, соціології та інформаційних технологій:

Roshi AI (<https://www.roshi.ai/>) – це сучасна онлайн-платформа на базі штучного інтелекту, створена спеціально для педагогів (зокрема, для викладання *ESP / EGP*). Головною метою ресурсу є скорочення часу на підготовку до занять за рахунок автоматизації створення адаптованих навчальних матеріалів, вправ та інтерактивних занять на основі будь-якого контенту з мережі. Сайт дозволяє, наприклад, адаптувати та спрощувати тексти. ШІ аналізує складні автентичні тексти (статті, новини тощо) і автоматично спрощує граматичні структури та лексику під конкретний рівень володіння мовою (наприклад, перетворює текст з рівня C1 на B1) зі збереженням змісту оригіналу. Джерелом для майбутнього заняття може слугувати посилання на статтю в інтернеті, відео з *YouTube*, завантажений PDF-файл або звичайний скопійований текст. Також платформа дозволяє створювати ситуативні діалоги з кастомізованими AI-голосами, налаштовуючи акценти, паузи та швидкість мовлення, генерувати списки слів із дефініціями, питання на розуміння тексту тощо:

Приклад 1.

Зразок завдання зі спрощення тексту для студентів-психологів та створення вправ до нього	
 https://www.roshi.ai/lesson/642dcb58-d369-4d12-bffb-7bcab39f6f03	



Із прикладу можна побачити, що сайт дозволяє швидко створювати тексти для потрібного рівня та завдання до них, спрямовані на перевірку розуміння змісту (зокрема, *words and definitions, multiple choice questions, sentences with gaps, word order*), що на нашу думку, дозволяє суттєво економити час на підготовку до занять.

Наступним розглянемо ресурс **SITE123** (<https://app.site123.com>) – це джерело є конструктором сайтів, що орієнтований на початківців. Працює за принципом готових структурних блоків і шаблонів. Викладачеві слід обирати потрібний модуль, завантажити свій текст чи медіафайли, а система сама вирівнює та адаптує дизайн під будь-які пристрої (наприклад, ПК, планшет, смартфон). Платформа має вбудований *Text AI* для генерації контенту та підтримує багатомовність. Для викладачів іноземних мов цей інструмент є чудовим майданчиком для створення власних навчальних хабів, блогів або інтерактивних проєктів для студентів, наприклад:

Приклад 2.

Зразок оформлення заняття у формі сайту чи блогу	

Таким чином ресурс перетворює звичні розробки у формат інтерактивної платформи чи дистанційного курсу, що більш зацікавляє студентів. Також, вважаємо, що сайт може слугувати і для розробки презентацій за темами для засвоєння професійної лексики.

Інтерактивна дошка **Trello** (<https://trello.com/>) – це один із популярних візуальних інструментів для управління проектами та завданнями, що працює за японською методологією *kanban*, де всі завдання виглядають як картки, що рухаються по стовпчиках. Платформа дуже візуальна, інтуїтивна та безкоштовна у базовій версії. Для викладачів іноземних мов *Trello*, на нашу думку, може слугувати цифровим органайзером, що дозволяє структурувати навчальний процес, відстежувати прогрес студентів та створювати інтерактивні мовні дошки. Доволі зручно створювати списки та картки, які розглянемо на прикладі:

Приклад 3.

Зразок створення завдань до теми “Travelling”	

Ресурс подібний своїм інструментарієм на інші схожі популярні ресурси, однак є простим у використанні і дозволяє швидко створювати окремі вправи або розробляти цілі теми.

Для самостійної роботи студентів, зокрема над вимовою та подоланням комунікативного бар'єра, можна використовувати базову версію додатка з ШІ **Talkpal.ai** (<https://app.talkpal.ai/>), що створений на основі технологій *GPT*. Ресурс пропонує користувачу розмовні практики зі ШІ на будь-які теми. Здобувачі освіти отримують змогу розмовляти голосом або листуватися чатом, отримуючи миттєвий аналіз помилок. Платформа підтримує понад 130 мов. У базовій версії студентам доступні тренування мовленнєвих навичок за лімітом часу 10 хвилин на день, чого достатньо, на нашу думку, для короткого щоденного тренування навичок говоріння на загальні та професійні теми. Також вважаємо перевагою можливість зміни швидкості мовлення, а інструмент оцінки вимови та граматики автоматично виправляє помилки у надісланих повідомленнях:

Приклад 4.

--	--

Із проведеного експерименту зі студентами факультетів психології та інформаційних технологій 1 та 2 року навчання, які щотижнево отримували завдання на самостійне опрацювання, пов'язане з обговоренням поточних тем та новин у головному чаті, після 3 місяців регулярного використання ми отримали 83% позитивних відгуків. Здобувачі освіти відмітили, що вони стали впевненішими у говорінні іноземною мовою, стало легше згадувати та підбирати слова, значно знизився рівень стресу при потребі висловлення думок. 6% студентів мали труднощі із використанням сайту. 2% студентів зазначили у відгуку, що не мали ресурсу та ідей, на які теми спілкуватися з чатом, тому ігнорували завдання. 9% студентів разово тестували ресурс, оскільки володіють іноземною мовою на рівні від B2 і, як зауважили, не мали сталої потреби у тренуванні навичок іншомовного говоріння.

Отже, із вищенаведеного можемо дійти висновку, що як розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, так і методик викладання, зокрема іноземних мов, є процесами доволі динамічними. Нове покоління студентів, а також умови навчання, які постійно змінюються, ставлять перед викладачами нові виклики. ІІІ стрімко вкорінюється у різні види діяльності та надає широкий спектр можливостей для освітньої сфери. Здобувачі освіти, які відстають за програмою, навчаються заочно або дистанційно, мають змогу сьогодні розвивати мовні та мовленнєві навички на рівні з іншими.

Висновки. Підсумовуючи результати дослідження, зазначимо, що інтеграція новітніх технологій в освітній процес має як беззаперечні переваги, так і певні ризики. Сьогодні штучний інтелект (ІІІ) демонструє колосальний потенціал, трансформуючи сучасну освіту. Роль інструментів на базі ІІІ у лінгвістичній підготовці є визначальною з кількох причин: 1) гнучкість та доступність, що дозволяє студентам навчатися у власному темпі, незалежно від розкладу викладача; 2) персоналізація, підбираючи завдання відповідно до слабких і сильних сторін конкретного студента; 3) здолання психологічного мовного бар'єра; 4) миттєвий зворотний зв'язок, що забезпечує роз'яснення помилок, коментування, коригування тексту та пропозицію автентичних альтернатив. Додатки на основі ІІІ дають змогу здобувачам освіти ефективно та автономно опановувати нові мовні теми, що комплексно розвиває основні види мовленнєвої діяльності. Перспективи подальших наукових пошуків у цьому напрямі вбачаємо в розробці чітких методичних рекомендацій для студентів щодо ефективного використання ІІІ-платформ з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Література:

1. Андросюк Г., Сидоренко О., Цепко Т. Сучасні тенденції застосування штучного інтелекту в навчанні іноземної мови в закладах вищої освіти. Педагогічна Академія: наукові записки, (29), 2026. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19952951> (дата звернення 20.06.2026).
2. Жукевич І., Спірічева О. Трансформація вивчення мов: штучний інтелект як інструмент розвитку мовленнєвих навичок студентів. International Science Journal of Education & Linguistics. Vol. 3, No. 3, 2024. pp. 45-55.
3. Зубенко О. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. Закарпатські філологічні студії. Вип. 27/2. Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 80-85.
4. Шум О. Іншомовна підготовка із використанням штучного інтелекту: переваги та недоліки. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»: науковий журнал. Вип. 21(89). Острого: Вид-во НаУОА, 2024. С. 224-227.
5. Удовенко І., Подворна Л., Муравіова О. Використання штучного інтелекту в навчанні іноземної мови: переваги, ризики, перспективи. Закарпатські філологічні студії. Випуск 45. Том 3. Гельветика, 2026. С. 114-119.

References:

1. Androsiuk H., Sydorenko O., Tsepko T. Suchasni tendentsii zastosuvannya shtuchnoho intelektu v navchanni inozemnoi movy v zakladakh vyshchoi osvity [Modern trends in the application of artificial intelligence in foreign language teaching in higher education institutions]. Pedagogichna Akademiia: naukovyi zapysky [Pedagogical Academy: scientific notes], (29), 2026. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19952951>. [in Ukrainian].
2. Shum O. Inshomovna pidhotovka iz vykorystanniam shtuchnoho intelektu: perevahy ta nedoliky [Foreign language training using artificial intelligence: advantages and disadvantages]. Naukovyi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademii»: seriia «Filolohiia»: naukovyi zhurnal [Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy": series "Philology": scientific journal]. Vyp. 21(89). Ostroh: Vyd-vo NaUOA. S. 224-227. [in Ukrainian].
3. Udovenko I., Podvorna L., Muraviova O. Vykorystannia shtuchnoho intelektu v navchanni inozemnoi movy: perevahy, ryzyky, perspektyvy [The use of artificial intelligence in teaching a foreign language: advantages, risks, prospects]. Zakarpatski filolohichni studii [Transcarpathian Philological Studies]. Vypusk 45. Tom 3. Helvetyka, 2026. S. 114-119. [in Ukrainian].
4. Zhukevych I., Spiricheva O. Transformatsiia vyvchennia mov: shtuchnyi intelekt yak instrument rozvytku movlennievnykh navychok studentiv [Transformation of foreign language learning: artificial intelligence as a tool for developing students' language skills]. International Science Journal of Education & Linguistics. Vol. 3, No. 3, 2024. pp. 45-55. [in Ukrainian].
5. Zubenko O. (2023). Shtuchnyi intelekt i vyvchennia inozemnoi movy [Artificial intelligence and learning a foreign language]. Zakarpatski filolohichni studii [Transcarpathian Philological Studies]. Vypusk 27. Tom 2. Vydavnychiy dim "Helvetyka". S. 80-85. [in Ukrainian].